

Takrat, kedar se bodo premije delile, se bodo tudi licencije delile lastnikom tacih žebcev, ki jih komisija za pleme pripravne spoznava. Treba tedaj, da gospodar takrat svojega žebca ali v Kranj ali v Mokronog ali v Postojno pripelje.

Naj naši gospodarji na tanko preberó to naznanilo, da bodo pripravljene, kedar pride oklic, kdaj se bodo premije delile.

Imenik gospodarjev,

ki so pri letošnji delitvi premij za lepo govejo živino na Kranjskem bili poslavljani.

(Konec.)

V Cerknici 8. maja.

Premijo za plemennega bika je dobil:

1. premijo s 50 gold. gosp. Jožef Grbec iz Cerknice.

Premije za krave sta dobila:

1. premijo s 50 gold. g. France Martinčič iz Jezera,
2. „ s 40 gold. g. Jožef Brus iz spodnjega Logaca.

Očitno pohvaljene so bile krave:

gospoda Antona Jeršana iz Unca dve kravi, ktere ste premiji zaslužile, al ker je njun posestnik ud sodniške komisije bil, zato se mu po pravilih ni mogla denarna premija dati, tri krave gosp. Jožefa Brusa iz spodnjega Logaca, ena krava gosp. Antona Lavriča iz Planine, ena krava gosp. Petra Zihlerla iz spodnje Planine, ena krava gosp. Jožefa Mazeja iz Cerknice, dve kravi gosp. Tomaža Mekinde iz Martinjaka.

Premije za telice so dobili:

1. premijo s 40 gold. g. Anton Škrl iz Cerknice,
2. premijo s 30 gold. gospodinja Mica Krapenc iz Cerknice,
3. premijo s 30 gold. gospodar Jakob Divjak iz Cerknice.

Očitno pohvaljena je bila telica

gospoda Jožefa Brusa iz spodnjega Logaca.

V Kočevji 15. maja.

Premije za plemenne bike so dobili:

1. premijo z 80 gold. mestna občina Kočevska,
2. „ s 60 gold. gospodar Šimen Vesel iz Sodražice,
3. „ s 60 gold. gospodar France Stanko iz Prigorice.

Premije za krave sta dobila:

1. premijo s 50 gold. g. Janez Bravne iz Kočevja,
2. „ s 40 gold. g. France Bartelme iz Kočevja.

Premije za telice so dobili:

1. premijo s 40 gold. gosp. Janez Schleimer iz Kočevja,
2. „ s 30 gold. gosp. Jurij Röthl iz Kočevja,
3. „ s 30 gold. gosp. Štefan Tomšič iz Dolenje Vasi.

Očitno pohvaljeni ste bili telici:

gospoda Jožefa Bravne-ta iz Kočevja,
„ Jožefa Ožuva iz Kočevja.

V Šmartnem pri Litiji 23. maja.

Premije za plemenne bike so dobili:

1. premijo z 80 gold. gosp. France Zorec iz Doba fare Šentvid pri Zatičini.
2. „ s 60 gold. g. Karol pl. Wurzbach-Tannenbergl, posestnik grajščine v Črnem Potoku, ki pa je denar določil kmetom,
3. „ s 60 gold. gospodar Anton Golob iz Male Ževnice.

Premije za krave sta dobila:

1. premijo s 50 gold. gosp. Alojzij Koblar iz Litije,
2. „ s 40 gold. gosp. baron Rudolf Apfaltrern iz Grmače.

Očitno pohvaljena je bila krava

gospoda Antona Knofliča iz Šmartna.

Premije za telice so dobili:

1. premijo s 40 gold. gosp. knez Hugo Windischgrätz iz Bogensperka,
2. „ s 30 gold. gosp. Jožef Bric iz Litije,
3. „ s 30 gold. g. Anton Kutnar iz Pluske.

Zdravilske stvari.

Kdor želi astramontane, naj se oglasi.

Več prijateljev se mi je že priporočalo za sloveče zdravilsko rastlino, ktera je pod imenom „astro montana“ obče znana in ktera je v Golskeji okolici tako navadna, kakor arnika. Ker se bode ravno sedaj razcvetala, naznanjam očitno, da sem rad pripravljen vsacemu ljudoljubu je preskrbeti na njegove stroške, kdor se pismeno oglasi do konca tega meseca. — Kako zaželena v sili je njena pomoč, kedar človeku vsled gadovega pika silovita smrt žuga, vé ves svet. Da je ravno ta „astramontana“ — po domače gorska zvezda imenovana, ki raste tukaj pri nas, v vsem — tudi po prijetnem duhu, popolnoma enaka z Nanoško, ki skor zanesljivo reši smrti od gada pičenega človeka ali živinče, vem iz več lastnih skušenj. Le ena misel je pri nas o njej, kar so jo spoznali, namreč ta, da po njej otók in bolečina vidno beží. Videl sem sam, ko je že do komolca roka otekla 12 let stari deklici, da je splahnila v prvej uri do dlani in kakor po sapi odnesla notranje bolečine. Da pri živini pomaga vera, menda ne bo nihče verjel. Iz srca privoščim tedaj vsem po gadovem piku nesrečnim zanesljiv pripomoček, brez kterega naj ne bo, da ne rečem, nobena hiša, vsaj nobena vas.

Golo (pošta „Brunndorf“ pri Ljubljani) 15. junija.
Lovro Mencinger, župnika namestnik.

Cesarske postave.

Začasno oprostitev od vojaščine po poli-bratov.

Na posebno vprašanje, ali ima po poli-brat, kteri edini izdržuje svoje brate in sestre, ki so na pol sirote, pravico do začasne oprostitve od vojaščine, oziroma pravico do razpusta, je ministerstvo odločilo sledeče pravilo, kterega se je držati:

Po §. 17. in 40. vojne postave ima brat, ki je vzdržuje svoje brate in sestre, le tedaj po postavi pravico do oprostitve od vojaščine ali do razpusta, če je on in so njegovi bratje in sestre zakonski, če vsaj enega roditelja (očeta ali pa mater) skupaj imajo (§. 38: 11 poduka za izpeljavo brambine postave), ali če je med več takimi brati in sestrami vsaj eden ali ena popolnoma sirota, ki se mora samo in edino od tega brata vzdrževati. — Bratje in sestre, ki niso po-

polnoma sirote, nimajo nobene pravice do reklamacije po poli-brata.

To se očitno razglša vsled razpisa c. k. ministerstva za deželno brambo od 24. aprila 1871., št. 4928.

Olajšava enoletne prostovoljne službe za učence viših realk.

Tisti učenci na realkah, ki zahtevajo, da se brez pogoja sprejmejo v enoletno prostovoljno službo, morajo dokazati, da so popolnoma dovršili višo realko — naj že ima tista 6 ali 7 razredov. — Ako je pa kdo realkine nauke dovršil na viši realki, ktera ima zdaj 7 razredov, še tačas, ko je le 6 razredov imela, tedaj velja spričevalo dovršenega 6. razreda kot dokaz znanstvene sposobnosti za enoletno prostovoljno službo.

Na realkah šesterih razredov imajo učenci 5. in 6. razreda, na realkah sedmerih razredov pa učenci 6. in 7. razreda pravico, prositi, da se jim po §. 125 poduka za izpeljavo brambine postave pogojno zagotovi pravica do olajšav, ktere so združene z enoletno prostovoljno službo.

Kar zadeva tista učilišča, ki so v §. 126. poduka za izpeljavo brambine postave imenovana, katerih učenecem je priznana pravica do olajšave enoletne prostovoljne službe le pod tem pogojem, da so prej, ko so se v ta učilišča sprejeli, morali dovršiti spodnjo gimnazijo ali spodnjo realko, se opomni, da morajo učenci, ki so bili na viši realki sedmerih razredov, dokazati dovršbo 4. razreda, učenci pa, ki so bili na viši realki šesterih razredov, dovršbo 3. razreda spodnje realke.

Pri viših realkah sedmerih razredov, oziroma pri spodnjih realkah čveterih razredov, se mora tudi spodobno ozir imeti na dobo, kedaj da so se v take pre naredile.

To se očitno razglša vsled razpisa vis. c. kr. ministerstva za deželno brambo od 21. aprila 1871. leta, št. 4882/1377 II.

Šolske stvari.

Prva občna skupščina hrvaških ljudskih učiteljev.

V tem zboru obravnavala se bodo sledeča temata:

1. Koja je svrha pučkoj školi u sadašnjem veku, i kako da se prema tomu uredi njezini vanjski odnošaji?

2. Da pučka škola svojoj svrhi zadovoljiti može, kakovo ima biti njezino nutrnje ustrojstvo?

3. Kako da se prema dobro uredjenoj pučkoj školi imaju urediti učiteljišta?

4. Koje su najglavnije dužnosti i najglavnija prava pučkih učitelja?

5. Kako da se dalnje obrazovanje pučkih učitelja promiče i unapreduje?

6. Naobrazba ženskoga spola najpreča je potreba našega naroda.

7. Kako bi hrvatska pučka škola uz obće humanitarno obrazovanje promicati mogla i promicala sviest i osjećanje narodnoga jedinstva?

8. Kojim bi načinom u nas mogla procvasti književnost pedagogijska, i kako bi služeći se njezinimi plodovi ojačati mogla moralna snaga celoga naroda?

9. Kako treba urediti pučku gospodarstvenu obuku i pokusne gospodarske vrtove, uzevši osobiti obzir na opetovne pučke učione?

10. Neka se učiteljski pripravnici kao takovi i ako se učiteljskomu stališu posvete rieše dužnosti službovanja u redovitoj vojsci.

11. Slaže li se s dostojanstvom učiteljskoga stališa i zvanja, pa i s korišću i poštenjem naroda jednoga, da njegovo pučko učiteljstvo bude izključeno od aktivnoga i pasivnoga izbornoga prava, kao što je to učinjeno u Hrvatskoj najnovijim izbornim redom?

12. Bi li probitačno bilo po razvitak pučke škole u onih stranah Krajine, što će se razvojačiti, da se ona kod te sgođe liši sadanjega neposrednoga državnoga nadzora i ravnanja po školskih strukovnjacih, te se u tom pogledu posve izravna s pučkom školom u provincijalu? —

Ker se je nadjati, da se tudi nekteri slovenski učitelji udeležijo te skupščine v Zagrebu, dodamo temu razglasu še to, kar centralni odbor naznanja v „Vjestniku“, da je vožnina na vseh železnicah na polovico nižana, da deležniki dobijo brezplačno stanovišče itd. Za pristopnico naj se pri oglasu brž pošlje 1 gold.

S to skupščino je združena tudi izložba učil od 19. do 29. avgusta.

Znanstvene stvari.

Poročilo

o XXI. skupščini Matičinega odbora

31. maja 1871.

(Dalje in konec.)

r) 9. maja nam je došlo od srbskega učenega društva naslednje pismo od 15. aprila 1871. leta:

„Matica Slovenskoj u Ljubljani. U srpskom učnom društvu učinjen je predlog, da se zajedničkim silama i sa zajedničkim dogovorom sviju jugoslovenskih učenih društava izdava jedan „Opšti naučni rečnik na srpsko-hrvatskom i bugarskom jeziku“.

Šaljući uz ovo pismo 20 komada štampanoga tog predloga Matici Slovenskoj v Ljubljani molimo, da se o tome posavetovati izvoli, i da nam svoje mišljenje o svemu, što se u predlogu pominje, a naročito o načinu i mogućnosti toga prevažnog rada, javi.

Mi se nadamo, da ćete toplo dočekati i svesrdno ispitati preduzeće na kom se može tolika usluga književnosti našoj učiniti, i da ćete dostojnom pažnjom počastvovati priliku, na kojoj se u ozbiljnom naučnom radu mogu prvi put ujediniti svekonike jugoslovenske naučne sile.

Predsednik

srpskog učenog društva

Dr. J. Šafarik.“

Naj slavni odbor izreče, kaj je v tej zadevi storiti. (Odbor voli v odsek, kteremu se ta stvar izroči v resni pretres, gg. dr. Razlaga, dr. Vončino in Jerana — z naročilom, da svoje poročilo do 1. julija oddá tajniku).

s) Iz pisma veleučenega predsednika jugoslovenske akademije g. dr. Fr. Rački-ja, slav. odboru objavljam te-le vrstice:

„Čast mi je prijaviti Vam, da sam imenovan za častnoga člana slovenske Matice. Izvolite u moje ime očitovati zahvalnost predsjedniku i odboru Vašega odličnoga društva.

U Zagrebu 9. svibnja 1871.

Dr. Fr. Rački.“

š) Spolek Gabelsberger-jevih stenografov v Pragi je poslao jako obširno in natančno kritiko o g. Hafnerjevi slovenski stenografiji. — List in kritika poslana ž njim, sta se poslala g. pisatelju s prošnjo, da predvarja važni ta predmet in Matici o svojem času poroči o njem.

t) Gosp. J. Pajk je nasvetoval: „naj odbor znanstveni mesečni časopis osnuje pod imenom „šolski